

Hvad med neandertalerne?

Af Peter Øhrstrøm

For nogen tid siden fik vi fra en læser tilsendt en artikel om menneskets udvikling fra TIME, udgivet den 23. august 1999. Artiklen giver et ret så traditionelt og darwinistisk billede af spørgsmålet om menneskets oprindelse, men den refererer også nyere resultater bl.a. vedr. neandertalerne.

Efter de fleste forskeres vurdering uddøde neandertalerne for ca. 30.000 år siden, og forskerne mener, at der i samme periode har levet mennesker af vor slægt (*Homo sapiens sapiens*). Spørgsmålet er bare, om der har været kontakt mellem de to arter, og hvilken karakter en evt. kontakt har haft.

Det er klart, at neandertalerne havde mange fællestræk med *Homo sapiens sapiens*. For darwinisterne indgår de blot i et større stamtræ, som viser menneskets udvikling. Der har været forskellige spekulationer om relationerne mellem neandertalerne og *Homo sapiens sapiens*. Kunne man forestille sig, at vi stammer fra neandertalerne? I de senere år har der været en voksende enighed om at afvise denne mulighed.

Men hvad har skabelsestilhængerne at sige om neandertalerne og de andre bud på uddøde menneskeagtige arter? Tidligere har mange skabelsestilhængere ment, at neandertalerne i virkeligheden blot var mennesker ligesom os (dvs. *Homo sapiens sapiens*), og at deres fremtoning lå inden for det spektrum, som dækkes af de nuværende menneskeracer.

Som artiklen i TIME forklarer, lykkedes det for et par år siden nogle forskere at finde tilstrækkeligt med DNA fra et neandertal-fossil til, at der kunne gennemføres en sammenligning med moderne menneskers DNA. Disse interessante DNA-undersøgelser tyder på, at *Homo sapiens sapiens* sikkert ikke er i familie med neandertalerne. Afstanden mellem neandertalerne og vort DNA er simpelthen så stor, at man ikke kan forestille sig krydsninger af be-

tydning. Dette resultat er i øvrigt tidligere omtalt i ORIGO.

Specialisterne mener, at neandertalerne havde primitive redskaber, at de åd deres artsfæller (dvs. var kannibaler), at de efter alt at dømme ikke havde et sprog i vor forstand (dvs. grammatisk sprog), og at de efter alt at dømme i modsætning til *Homo sapiens sapiens* ikke gjorde forsøg på kunstnerisk at dekorere deres huler mm. Enkelte forskere mener dog stadig, at der trods alt findes tegn på krydsninger mellem neandertalere og moderne mennesker. De henviser til et fund af barneskelet fra Portugal i 1998, som hævdes at have nogle neandertal-

Figur 1. Der efterhånden gjort en del neandertal-fund som det, der vises på denne figur. Tilsammen danner fundene et mønster for neandertalerne historie. De fleste forskere mener, at neandertalerne uddøde for ca. 30.000 år siden.

træk og derfor kunne være en krydsning. Dette afvises dog af de fleste specialister, som mener, at det portugisiske fund simpelthen var et helt traditionelt barn af vor slægt.

Hvad kan man sige om neandertalerne, hvis disse resultater holder stik? Flere skabelsesorienterede forskere har i de seneste år fremhævet, at alt tyder på, at neandertalerne ligesom andre tidligere hominider ikke bør regnes som mennesker (i hvert fald ikke i samme forstand som

Figur 2. Tegneren har forestillet sig neandertalerne, som væsener, der var forholdsvis effektive i deres jagt, og som gjorde brug af simple redskaber, men hverken havde noget egentligt sprog eller nogen videre mental eller åndelig kapacitet i sammenligning med vor art (*Homo sapiens sapiens*).

os). Vi stammer ikke fra dem. Selv om neandertalerne havde mange anatomiske fællestræk med os (*Homo sapiens sapiens*), er der kæmpe-mæssige åndelige og mentale forskelle ikke mindst mht. sprog og kultur. Dette rejser et problem. Professor Nathan Aviezer siger det på denne måde:

„Hvordan kan man forklare det voldsomme svælg mellem det moderne menneske og neandertaleren i alt, hvad der har med kultur at gøre? Sandheden er, at videnskaben ikke har nogen forklaring på dette.“ [Aviezer, p. 94]

Den danske ekspert Peter K.A. Jensen, som arbejder ud fra en darwinistisk model, peger på, at både fremkomsten af det avancerede sprog, som mennesket betjener sig af, og den kulturelle revolution for ca. 45.000 år siden, repræsenterer det, som han kalder „spring i evolutionen“ [Jensen, p. 308].

Man kan med rette spørge, hvad der skal forstås ved et ”spring i evolutionen“, og hvad der

ville kunne fremkalde noget sådant. Umiddelbart synes der ikke at være noget stort tanke-mæssigt spring fra accepten af „spring i evolutionen“ til ideen om speciel skabelse.

Sammenfattende må man sige, at alt, hvad der foreligger, er fuldt ud konsistent med en skabelsesmodel, efter hvilken neandertalerne ligesom andre hominider er skabt specielt, og disse arter adskiller sig afgørende fra vor art (*Homo sapiens sapiens*) i åndelig, mental og kulturel henseende, som også er blevet til ved speciel skabelse.

Referencer:

Aviezer, Nathan: *I begyndelsen*, Lunde Forlag 1998

Jensen, Peter K.A.: *Menneskets oprindelse og udvikling*, Gad 1996